

מכתב כללי לראש השנה

(תרגום חפשי מאידיש)

ב"ה, מוצאי שבת-קודש פ' תבוא אל הארץ,
כ"א אלול,
שבת סליחות, ה'תנש"א
ברוקלין, נ.י.

אל בני ובנות ישראל
בכל מקום שהם
ה' עליהם יחיו

שלום וברכה!

בבואנו משבת-קודש, בה נקראה ברבים פרשת "תבוא אל הארץ", הנפתחת במצות ביכורים (עם פרטים רבים בהבאת הביכורים),

הרי זה הזמן המתאים — לאחר הפתיחה בברכה, ברכה שהזמן גרמא, ברכת כתיבה וחתימה טובה לשנה טובה ומתוקה — לעמוד ביתר פירוט על מה שצויין בקצרה במכתב הקודם בקשר למצות ביכורים, שתוכנה של הבאת הביכורים היא ההכרה שברכת ה' מביאה ליהודי את שפע התבואות והפירות בשדהו, ולכן הוא מעניק להקב"ה מראשית כל פרי האדמה, מראשית וממיטב פירות השדה, ומודה לה' על כל חסדיו. אצל יהודי קיימת הרגשה תמידית של תודה להקב"ה על חסדיו,

מוצאי ש"ק . . שבת סליחות: ראה מכתב מוצש"ק כ"ה אלול ה'תשד"מ הערות ד"ה "מוצאי שבת-קודש" וד"ה "מוצאי שבת-קודש" . . שבת סליחות" (לקו"ש חכ"ד ע' 647). וש"נ. כ"א אלול: יום חנוכת בית הכנסת ובית המדרש המרכזי דליובאוויטש שבליובאוויטש ("770") בשנת ה'ש"ת. המאמר שנאמר אז — נדפס בסה"מ ה'ש"ת ע' 160. השיחה — בספר השיחות ה'ש"ת ע' 176-7.

סליחות: פעולת ימי הסליחות לאחרי העבודה בימי אלול הקודמים — ראה כתר שם טוב (הוצאת קה"ת) הוספות ס"י יג [בהוצאת תשנ"ט — ס"י יז]. וש"נ. פרטים רבים: עוד פרטים ראה במס' בכורים פ"ג. ברמב"ם הל' ביכורים פ"ג ופ"ד. הפתיחה בברכה: ע"פ פתיחת אגרת הראשונה באגה"ק שבתניא. וראה מכתב עש"ק ח"י אלול ה'תשד"מ הערה ד"ה פותחין בברכה (לקו"ש חכ"ד ע' 641). וש"נ. במכתב הקודם: דיום ד' פ' תבוא אל הארץ גו', ח"י אלול (לעיל ע' 264 ואילך). מראשית כל פרי האדמה: תבוא כו, ב.

הרגשה תמידית של תודה להקב"ה: להעיר מב"ר פי"ד, ט: על כל נשימה ונשימה שאדם נושם צריך לקלס לבורא. יל"ש עה"פ (תהלים קנ, ו) כל הנשמה תהלל י"ה (רמז תתפט). וראה

בבני, חיי ומזוני, והפרטים ופרטי-הפרטים שבכל אחד מהם, כפי שאנו אומרים בכל יום, שלש פעמים "נודה לך .. על חיינו המסורים בידך .. ועל נפלאותיך וטובותיך שבכל עת, ערב ובוקר וצהרים".

יתר על כן: אפילו בקרב אומות-העולם, המאמינות ומכירות שהקב"ה הוא בורא העולם ומנהיגו — שכך צריך להיות וכך גם יהי' במלוא המידה כאשר העולם יהי' כפי שהוא צריך להיות, כפי שאנו מבקשים בתפילות ראש-השנה: וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אלקי ישראל מלך ומלכותו בכל משלה — גם אצלן מצאנו הנהגה זו של מתן תודה לה' על המזון וכדומה.

אבל, במצות ביכורים אנו מוצאים ביטוי עמוק יותר ומקיף יותר של הכרת-תודה להקב"ה: היהודי מבטא את רגשי-תודתו להקב"ה על השפע שהעניק לו לא רק בדיבור, אלא הוא מבטא זאת בצורה חזקה יותר, במעשים — הוא לוקח את ראשית ומיטב פירותיו, מראשית כל פרי האדמה, ומביא אותם לבית-המקדש, "תביא בית ה' אלקיך", ומניח אותם לפני הקב"ה, והנחתו לפני ה' אלקיך.

ובהבאת ובנתינת כל המיטב והיפה להקב"ה, משתקפת ההכרה המלאה שלה' הארץ ומלואה, שהכל שייך להקב"ה. היהודי אינו מסתפק בהכרה, שכל אשר לו הגיע אליו בחסדי ה' וברכתו יתברך, אלא בהבאת הביכורים הוא מראה, שגם לאחר קבלת שפע הפירות, עדיין הכל שייך לבורא העולם, שכך "לה' הארץ ומלואה" — ומשום כך הוא מביא את ראשית כל פרי האדמה (המיטב והיפה) לפני ה' אלקיך, שזה נשאר ברשותו של הקב"ה.

* * *

לקו"א להה"מ (הוצאת קה"ת) סי' רא (ג, ד). או"ת ע, ד (בהוצאת קה"ת תש"נ ואילך — סי' רל).

אומרים בכל יום: בתפילת העמידה ברכת מודים.

שלש פעמים: ובשבת (ויוהכ"פ) ארבע (וחמש) פעמים.

בתפילות ראש-השנה: בתפילת העמידה (בברכת "אלקינו כו' מלוך כו'").

תביא בית ה' אלקיך: משפטים כג, יט. תשא לד, כו.

והנחתו לפני ה' אלקיך: תבוא כו, י.

לה' הארץ ומלואה: תהלים כד, א.

גם לאחר קבלת שפע הפירות .. שייך לבורא העולם: וע"ד לשון ס' החינוך (מצוה שכח) בנוגע לשנת השמיטה: שיראה ממעשה האדם בכל ענין שנה זו (דשמיטה) כאילו אין דבר מיוחד ברשותו רק שהכל ברשות אדון הכל.

כידוע, יהודים נקראים "ביכורים" על-פי הכתוב: כבכורה בתאנה בראשיתה ראיתי אבותיכם, משום שהם ה"ראשית" של העולם — קודמים ונעלים מכל הברואים — מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר; שכן בני-ישראל הם תכלית הבריאה כולה, כדברי חז"ל על הפסוק "בראשית ברא אלקים", שהעולם נברא בשביל ישראל שנקראים "ראשית". הדבר מתייחס לכל יהודי יחיד, לאנשים, נשים וטף, כפי שאומרים חז"ל: כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי נברא העולם.

כשם שהביכורים, בפשטות, צריכים להיות מובאים לירושלים ולהיות מונחים בבית המקדש לפני מזבח ה' אלקיך — כך גם בנוגע לעם-ישראל: בהיותם ה"ביכורים" של העולם, הרי ה"מקום" האמיתי של בני-ישראל, של כל אחד ואחד מישראל, הוא לפני ה' אלקיך, בבית-המקדש.

שכן עיקר מציאותו של יהודי היא נשמתו האלקית, שהיא חלק אלקה ממעל ממש; ומשום כך, כל יהודי, בכל מצב שבו הוא נמצא, הריהו קשור ומחובר עם הקב"ה, ולכן עליו להימצא לפני ה' אלקיך.

רעיון זה צריך לחדור ולמלא את כל חייו של יהודי, הן באופן כללי והן בכל פרט. יהודי צריך להרגיש כי כל פרט של חייו הוא ענין של "ביכורים" להשם יתברך: לא רק בשעה שהוא שקוע בענינים אלקיים,

כידוע, יהודים נקראים "ביכורים": זהר ח"ג רנג, א (ברע"מ). וראה זח"ב קכא, רע"א (ברע"מ). — הובאו ונתבארו באוה"ת פ' תבוא (ע' תתרגל ואילך. שם ע' תתרטל ואילך). סה"מ תרנ"ד ע' רפד ואילך. וראה אסת"ר פ"ט, ב.

יהודים.. ה"ראשית" של העולם: כמ"ש (ירמ' ב, ג) קדש ישראל לה' ראשית תבואתו. וראה זהר ח"ב וח"ג שם. תדב"א ר פי"ד. ויק"ר פל"ו, ד. תנחומא (באבער) בראשית ג. פרש"י ר"פ בראשית. ד"ה קדש ישראל לה' בלקו"ת פינחס עט, סע"ב ואילך. אוה"ת פינחס ס"ע אירג ואילך. שם ע' איריב ואילך. תבוא שם. סה"מ תר"ל ע' רה ואילך. כבכורה.. אבותיכם: הושע ט, י.

מחשבתן של ישראל קדמה לכל דבר: ב"ר פ"א, ד. כדברי חז"ל.. "ראשית": תנחומא (באבער), ויק"ר ופרש"י שם. וראה או"ת להה"מ בתחלתו.

בראשית ברא אלקים: בראשית א, א. כפי שאומרים חז"ל.. העולם: סנהדרין לו, סע"א במשנה. וראה פירוש המשניות להרמב"ם בהקדמתו ד"ה דע כי הקדמונים חקרו. לפני מזבח ה' אלקיך: תבוא כו, ד.

עיקר מציאותו של יהודי היא נשמתו האלקית: ראה תניא פכ"ט (לו, א). ר"פ לב. שעהיה"א פ"ו (פ, סע"ב). רדב"ז לרמב"ם ה' ממרים פ"ב ה"ד. חלק אלקה ממעל ממש: תניא רפ"ב.

עניני לימוד התורה וקיום המצוות, אלא גם כאשר הוא מתעסק בדברי החולין שבעולם, כמו פרנסה וכדומה — הואיל ואלה הם דברי הרשות של יהודי, שייכים גם הם לענין ה"ביכורים", וממילא עליהם להיות חדרים במידה המלאה והנעלית ביותר של רוממות וקדושה, כפי שראוי לדבר שצריך להיעשות לפני ה' אלוקיך.

ואפילו כשמדובר במחשבה בודדת, דיבור או מעשה, שנראים קטני-ערך בהשוואה למחשבות דיבורים ומעשים אחרים שלו — הרי כאשר הוא מתבונן כראוי, שגם מחשבה דיבור או מעשה אלה הם חלק מה"ביכורים", שמובאים לבית-המקדש, לפני ה' אלוקיך, והכהן אשר יהי' בימים ההם משיח על כל תנועה שלו — ודאי ישתדל ויתאמץ, שכל דבר, ולו הפעוט ביותר, כל פרט ופרט של התנהגותו, ייעשו במלוא שימת-הלב והזהירות.

כפי שאנו רואים במצות ביכורים בפשטות, שהבאת הביכורים נעשית מתוך הרבה ריכוז ותשומת-לב, בכל פרט ופרט: מיד בהתחלה, בהפרשת הביכורים, אדם יורד לתוך שדהו ורואה תאנה שבכרה כורך עלי' גמי לסימן ואומר הרי זו בכורים; אחר-כך הוא אוסף את הפירות, מוליך אותם בעצמו את כל הדרך, עד שהוא מביא אותם בטנא מקושט וכו' לירושלים, לבית-המקדש, עם כל הסדר רבי-הפרטים של הבאת הביכורים, כמתואר בפרוטרוט על-ידי חז"ל.

ויחד עם תחושת גודל האחריות והזהירות של יהודי בכל פרט של הנהגת-ה"ביכורים" שלו, הוא מתמלא שמחה עצומה על האושר הגדול, שזכה, בהשגחה פרטית, להיות ה"ביכורים" של הקב"ה, ולהיות מסוגל "להביא" את עצמו, עם כל מחשבותיו, דיבוריו ומעשיו, ולמסור את הכל להקב"ה.

וכך אנו מוצאים בסדר הגדול והחגיגי של הבאת הביכורים

דברי הרשות .. חדרים .. קדושה: ראה גם מכתב עש"ק ח"י אלול תשמ"ג (לקו"ש חכ"ד ע' 622 ואילך). וש"נ.

הכהן אשר יהי' בימים ההם: תבוא כו, ג.

אדם יורד לתוך שדהו כו': פרש"י עה"פ תבוא כו, ב. מביכורים פ"ג מ"א. תוספתא ביכורים פ"ב ה"ז. פרש"י עה"פ משפטים כג, יט. רמב"ם הל' ביכורים פ"ב הי"ט. מוליך אותם בעצמו: ד"המפריש ביכוריו להעלותם בידו לירושלים, לא ישלחם ביד שליח" — רמב"ם שם פ"ב הכ"א. מירושלמי ביכורים פ"א ה"ה. וראה להלן בפנים, ובהנסמן שם הערה ד"ה וכשהגיעו.

כמתואר בפרוטרוט על-ידי חז"ל: ביכורים פ"ג. רמב"ם שם פ"ב הי"ב ואילך. פ"ד הט"ז ואילך.

בפשטות, עד שבמשך כל ההליכה לירושלים קורין שמחתי באומרים לי בית ה' נלך, וכשהגיעו לירושלים ולהר הבית, נטל כל אחד ממביאי הביכורים את ה"סל", את טנא הביכורים, על כתפו, ונשא שבח להקב"ה — ואומרין הללו"י הללו א"ל בקדשו וכו' עד כל הנשמה תהלל י"ה הללו"י; ובמיוחד היתה השמחה גדולה עם הגעתם לבית-המקדש, לאחר שהונחו הביכורים לפני מזבח ה' אלקיך, שאז וענית ואמרת — קראו בקול רם וברור וברוב חדווה את פרשת הביכורים.

* * *

האמור לעיל מוסיף חיות מוגברת ושמחה בעבודתו המיוחדת של יהודי במשך חודש אלול — תקופת חשבון הנפש על השנה החולפת ותקופת ההכנה לשנה הבאה, הבאה עלינו ועל כל ישראל לטובה ולברכה — כאשר כל יהודי חש עצמו קרוב להקב"ה, אני לדודי ודודי לי; וכמשל הידוע של כ"ק רבינו הזקן, שבחודש אלול מתנהג הקב"ה עם יהודי כפי שנוהג מלך היוצא "לשדה", ומקבל שם את כל הבאים בסבר פנים יפות ומראה פנים שוחקות לכולם.

כשיהודי מרגיש את הקירבה הזאת של הקב"ה, מעורר הדבר בלבו התעוררות כפולה — מצד אחד, התאמצות יתירה בחשבון-הנפש ובהכנה שלו, על-ידי השתפרות והתעלות בכל פרט ובכל הפרטים של עבודת השם — תורה, עבודה וגמילות-חסדים, כפי שמתאים להתנהגותו של אדם שזוכה לקירבה כה יוצאת מן הכלל למלך מלכי המלכים הקב"ה;

קורין .. נלך: רמב"ם שם פ"ד הט"ז, מירושלמי שם פ"ג ה"ב.

שמחתי .. נלך: תהלים קכב, א.

וכשהגיעו לירושלים .. נטל כל אחד .. את ה"סל" .. על כתפו: ביכורים פ"ג מ"ד. תוספתא

ביכורים פ"ב ה"ח. רמב"ם שם פ"ג ה"ב. פ"ד הי"ז.

ואומרין .. הללו"י: רמב"ם שם פ"ד הי"ז, מירושלמי שם פ"ג ה"ב.

הללו"י הללו א"ל בקדשו וכו': תהלים מזמור קג. וראה ביאורו: פרדס שערי רפ"ג ורפ"ה.

ועור. אוה"ת לתהלים (יהל אור) ע' תקפח ואילך. וש"נ.

וענית ואמרת: תבוא כו, ה. וראה לקוטי לוי יצחק לנ"ך ע' רמד.

אני לדודי ודודי לי: שה"ש ו, ג — ר"ת אלול (נסמן במכתב ח"י אלול שנה זו הערה ד"ה

זה (לעיל ע' 266).

וכמשל הידוע של כ"ק רבינו הזקן: לקו"ת פ' ראה ד"ה אני לדודי הא' ס"א (לב, ב). וראה

ד"ה אני לדודי תשמ"ו (סה"מ מלוקט ח"א ע' תסז ואילך), השייכות דמאמר זה (שבלקו"ת)

לפרשת ראה והרמז לדרך לב.

תורה, עבודה וגמילות-חסדים: שלשת העמודים שעליהם העולם עומד וקיים — אבות פ"א

מ"ב. שם מ"ח. וראה ד"ה על שלשה דברים העולם עומד שנאמר ב"חנכות ביהכנ"ס, כ"א

אלול, ש"ת" (נדפס בסה"מ היש"ת ע' 160 ואילך). ד"ה זה בסה"מ מלוקט ח"ד ע' שפג ואילך.

וביחד עם זאת, גם רגש אהבה עמוק להקב"ה (כפי שהדבר מתבטא במלים "אני לדודי"), בשעה שהוא קולט ומרגיש את "הארת הפנים" הגדולה והחמה של הקב"ה לכל יהודי.

* * *

ויהי רצון, שכל אחד ואחת, ינצלו את ימיהסגולה האחרונים של חודשהסגולה אלול, של שנת הסגולה ה' תהא שנת אראנו נפלאות — במלוא המידה,

ושנזכה מיד ל"תבוא אל הארץ אשר ה' אלקיך נותן לך וירשתה וישבת בה", עד שכל יהודי מיישב מיד את חלקו הפרטי בארץ-ישראל, ומביא מיד ביכורים בפשטות, ובשמחה גדולה, בבית-המקדש השלישי, שייבנה על-ידי הקב"ה עצמו, מקדש אדני כוננו ידיך, ומעשה ידינו כוננהו,

בגאולה האמיתית והשלימה על-ידי משיח צדקנו, יבוא ויגאלנו ויוליכנו קוממיות לארצנו, תיכף ומיד ממש.

בכבוד ובברכת כתיבה וחתימה טובה

לשנה טובה ומתוקה בכל

מנחם שניאורסאהן

חודשהסגולה אלול: שבו הוא זמן התגלות י"ג מדות הרחמים — לקו"ת ד"ה הנ"ל שם (לב, א"ב). ד"ה זה ה' ס"א (לג, א). שם ד"ה ושמתי כדכד הא' ס"א (כד, ד). מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"ב ס"ע תכב ואילך, ובהנסמן שם בהערה ד"ה הנזכר בספרי הקבלה. ה' תהא שנת אראנו נפלאות: ראה בארוכה מכתבים כלליים לחג הפסח שנה זו*.

בית-המקדש השלישי, שייבנה על-ידי הקב"ה עצמו: פרש"י ותוס' סוכה מא, סע"א. תוד"ה אין — שבועות טו, ריש ע"ב. זהר ח"א כח, א. ח"ג רכא, א. תקו"ז תיקון ח. פרש"י עה"פ מקדש אדני כוננו ידיך.

מקדש אדני כוננו ידיך: בשלח טו, יז.

ומעשה ידינו כוננהו: תהלים צדי"ק, יז (טו"ב). ובמדרש תהלים עה"פ: לעתיד לבוא אני אבנה אותו ומשרה שכינתי בתוכו ואינו חרב לעולם.

(* נדפסו בהתועדויות תנש"א ח"ג בתחלתו. המו"ל.